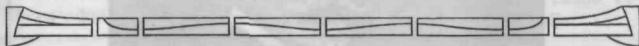

in je govoril z očetom v veži. Obadva sta šla potem v hlevček; Jože je ogledoval kozi, zrl mrko v tla in žvenčkljal z denarjem v žepu. Kmalu potem je Jože odšel. Prišel pa je zopet naslednji dan popoldne, segel globoko v žep in odštel mrmraje očetu kupček denarja. Nato je privezal kozi na dolgo vrv in ju je odgnal iz hlevčka...

Brata in sestra so šli pod jablano pred hišo in gledali; po cesti skozi dolino je gnal gozdarjev Jože Belko in Črnko, ki sta zdajpazdaj žalostno zameketali; in takrat so se orosile oči vsem trem in zajokali so glasno vsi trije, Tonček in Hinko in Vilka...

JAKOB DIMNIK:

Veliki admiral Anton Haus.

Veliki admiral Anton Haus je najvišji poveljnik avstrijske mornarice, znamenit velmož, ki si je vedel pridobiti častno ime v domačiji in v tujini, avstrijski mornarici pa ugled in slavo vsega sveta. Podoben je junaku Tegethofu, vljuden in plemenit, pri tem pa odkrit in velik v stremljenju po veliki in mogočni Avstriji. Njegovo ime je bilo že v mirnih časih visoko cenjeno doma in v inozemstvu; odkar je izruhnila vojna z Italijo, slovi pa po vsem svetu. Poglavitna velikost in spretnost njegova je pa v vodstvu. To je dokazal že v miru, posebno pa še v sedanji svetovni vojni. Sovražnik se vsega prej nadeja kot tega, kar ukrene Haus. To se je pokazalo takoj ob pričetku vojne. Lahki so sklepali po naših mirovnih vajah, da se jih bomo nemudoma lotili z vso silo, in so se zato nako-pičili, ojačeni s Francozi, z vso mornarico na jugu. Haus pa je porazdelil mornarico ob vsej 600 km dolgi laški obali, se prikazal nenadoma skoro povsod hkrati in razbil vsa najvažnejša križišča laške železnice ob vzhodni obali. Pa tudi nenavaden osebni pogum pokaže Haus ob vsaki priliki. Zato pa vlada v naši mornarici neomajano zaupanje v njenega poveljnika. Vsak njegov ukaz že pomeni zmago. Ljubezen in spoštovanje, ki ju uživa, predvsem brezmejno zaupanje vanj, je dalo doseči smoter, ki si ga je bil odločil, namreč da ohrani čiste sovražnika domače obali.

Za velike zasluge, ki si jih je pridobil Haus za našo mornarico in posebe še za Avstrijo, ga je presvetli cesar večkrat odlikoval, tako n. pr. z redom železne krone III. vrste, z viteškim križcem Leopoldovega reda in z zvezdo k velikemu križu Franc-Jozefovega reda. Za veliki in doseženi smoter, da je ohranil čiste sovražnika domače obali, ga je pa presvetli cesar v zahvalo imenoval za velikega admiral — dosto-

Veliki admiral Anton Haus

janstvo in čast, kakršne še noben poveljnik naše mornarice ni dosegel. Avstro-Ogrska pozdravlja z največjim veseljem in radostnim srcem svojega prvega velikega admirala, ki je znal pridobiti tako častno ime sebi, avstrijski mornarici pa ugled in slavo vsega sveta!

Veliki admiral Anton Haus se je rodil 13. junija 1853. l. v Tolminu. V Ljubljani je dovršil gimnazijske študije. Slovenski jezik mu je drag in mil, in naravnost ponosni smo Slovenci, da najvišji poveljnik naše mornarice govori rad in gladko slovenski. Kako lepo govori in piše veliki admiral Haus slovenski jezik, kaže to-le lastnoročno pisano pismo velikega admirala, ki sem ga prejel dne 10. avgusta t. l. iz Pulja:

Vaše velerodje!

Za poslani »Letni poročili« 1914/15 in 1915/16 blagovolite sprejeti mojo najsrčnejšo zahvalo, istotako tudi za spis, ki ste ga določili moji osebi. Če se v njem moja dela veliko višje cenijo, kakor zaslužijo, moram pač to pripisovati samo patriotičnemu navdušenju, ki navdaje i Vaše srce in katero se tako vrlo trudite v srcih šolske mladine zbuditi in povišati, za kar Vam je zahvala in priznanje vseh gotova, ki ono lepo deželo Kranjsko s svojim vrlim in hrabrim prebivalstvom tako ljubijo, kakor jaz.

Z odličnim spoštovanjem beležim

Vašemu velerodju

vdani

A. Haus l. r.,
veliki admiral

Ako tak visok dostojanstvenik ceni in spoštuje naš mili slovenski jezik, kako ga ne bi ljubila šele ti, predraga slovenska mladina? Z ozirom na vse to, kar sem ti v teh kratkih vrsticah povedal o velikem admiralu Antonu Hausu, ti ne morem reči ničesar drugega kakor samo te besede: »Pojdi in stori tudi ti tako!«

